

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.81>

УДК 330.3:316.3:159.9

Г. О. Сукрушева,

к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування,

Харківський національний університет міського господарства

імені О.М. Бекетова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2497-9332>

ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ МОДЕЛІ СТАЛОГО ДОБРОБУТУ

G. Sukrusheva,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of

Entrepreneurship and Business Administration,

O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

DEVELOPING AN INTEGRATED MODEL OF SUSTAINABLE WELL-BEING

Сталий добробут населення є багатовимірним явищем, яке включає економічні, людські, соціальні та психологічні складові, взаємодія яких забезпечує комплексну оцінку якості життя та стійкість населення. Економічний капітал визначає матеріальні умови життя, доходи, стабільність зайнятості та доступ до ресурсів і економічних можливостей, що формує передбачуваність доходів, соціальну впевненість та базу для розвитку інших складових добробуту. Людський капітал включає фізичне

здоров'я, рівень освіти, професійні навички та доступ до медичних послуг, забезпечуючи ефективне використання економічних та соціальних ресурсів, розвиток особистісного потенціалу та здатність до адаптації в умовах змін на ринку праці. Особливо актуальним у сучасних українських умовах є екологічний аспект людського капіталу, оскільки стан навколишнього середовища впливає на здоров'я, психоемоційний стан та загальну продуктивність населення.

Соціальний капітал відображає рівень довіри, стабільності соціальних зв'язків, громадянської активності та відчуття безпеки, що забезпечує колективну стійкість та підтримку населення у кризових ситуаціях. Високий рівень соціальної інтеграції стимулює економічну активність, підвищує ефективність використання людського потенціалу та покращує психічне здоров'я громадян. Психічне здоров'я як окрема складова включає стресостійкість, емоційне благополуччя та загальну задоволеність життям, що визначає здатність населення адаптуватися до соціально-економічних викликів, зберігати працездатність і активність, а також ефективно використовувати економічні, людські та соціальні ресурси.

Розроблена інтегрована модель сталого добробуту поєднує економічний, людський, соціальний капітал та психічне здоров'я, формуючи синергетичний ефект, коли покращення одного блоку підсилює ефективність інших. Такий комплексний підхід дозволяє проводити системний аналіз добробуту, прогнозувати наслідки кризових змін, визначати пріоритети державної політики та формувати стратегії розвитку громад і регіонів. Особлива актуальність моделі для України пов'язана з умовами воєнної агресії, економічної нестабільності та соціальних трансформацій, де інтегрований підхід забезпечує науково обґрунтовану оцінку добробуту та розробку практичних заходів щодо підвищення стійкості населення та захисту психічного здоров'я. Модель відповідає міжнародним стандартам і принципам сталого розвитку ООН, закладає основу для міждисциплінарного дослідження та практичного застосування у стратегічному плануванні,

підвищенні ефективності державних програм підтримки населення та розвитку людського потенціалу в сучасних соціально-економічних умовах.

Sustainable well-being of the population is a multidimensional phenomenon that includes economic, human, social, and psychological components, the interaction of which ensures a comprehensive assessment of quality of life and population resilience. Economic capital determines the material living conditions, income, employment stability, and access to resources and economic opportunities, forming income predictability, social confidence, and a basis for the development of other components of well-being. Human capital encompasses physical health, education level, professional skills, and access to medical services, ensuring effective use of economic and social resources, personal potential development, and the ability to adapt to changes in the labor market. In the current Ukrainian context, the ecological aspect of human capital is particularly relevant, as the state of the environment directly affects health, psycho-emotional well-being, and overall population productivity.

Social capital reflects the level of trust, stability of social connections, civic engagement, and sense of security, which ensures collective resilience and support for the population in crisis situations. A high level of social integration stimulates economic activity, increases the effectiveness of human potential utilization, and improves citizens' mental health. Mental health, as a separate component, includes stress resilience, emotional well-being, and overall life satisfaction, determining the population's ability to adapt to socio-economic challenges, maintain productivity and activity, and effectively utilize economic, human, and social resources.

The developed integrated model of sustainable well-being combines economic, human, and social capital with mental health, creating a synergistic effect, where improvement in one block enhances the effectiveness of others. This comprehensive approach allows for systemic analysis of well-being, forecasting the consequences of crisis changes, setting priorities for state policy, and

developing strategies for community and regional development. The model's particular relevance for Ukraine is associated with the conditions of military aggression, economic instability, and social transformations, where the integrated approach provides a scientifically grounded assessment of well-being and the development of practical measures to enhance population resilience and protect mental health. The model complies with international standards and UN sustainable development principles, providing a foundation for interdisciplinary research and practical application in strategic planning, improving the effectiveness of state support programs, and developing human potential in contemporary socio-economic conditions.

Ключові слова: *інтегрована модель добробуту, економічний капітал, людський капітал, соціальний капітал, психічне здоров'я, стійкість населення, Україна, сталий розвиток, соціально-економічні виклики.*

Keywords: *integrated model of well-being, economic capital, human capital, social capital, mental health, population resilience, Ukraine, sustainable development, socio-economic challenges.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах трансформації економіки України питання забезпечення сталого добробуту населення набуває особливої актуальності. Військові дії, енергетична криза, зміни ринку праці, цифровізація, демографічні виклики та зниження рівня соціальної захищеності формують потребу в пошуку нових концептуальних підходів до моделювання добробуту. Традиційні моделі, що базуються переважно на матеріальних показниках, не забезпечують комплексного відображення сучасних потреб людини та суспільства.

Актуальність проблеми зумовлена необхідністю врахування взаємозв'язку економічних, соціальних, цифрових, екологічних, психологічних та гуманітарних чинників, які впливають на якість життя й

можливість довгострокового розвитку держави. Державні стратегічні документи – зокрема, Стратегія сталого розвитку України, Цілі сталого розвитку 2030 року, Національна економічна стратегія – акцентують увагу на потребі комплексного бачення добробуту, що поєднує економічну стабільність, соціальну інтеграцію, інноваційність, стійкість і людський капітал.

У цьому контексті особливо важливим є формування інтегрованої моделі сталого добробуту, що дозволяє системно оцінювати вплив різних груп чинників на розвиток особи, громади та держави, а також визначати ефективні механізми державної та інституційної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження підтверджують, що сталий добробут населення формується під впливом економічного, людського, соціального капіталу та психічного здоров'я. Економічний капітал забезпечує матеріальну безпеку та передбачуваність доходів, що сприяє розвитку людського та соціального потенціалу Черенько Л., Коцюрубенко Г., Шикіна Н., Білоус І., а також інтеграції принципів сталого розвитку та циркулярної економіки Коваленко Ю., Куценко В., Гарашук О., Топчій О. Людський капітал включає фізичне, інтелектуальне та екологічне здоров'я, що визначає продуктивність, адаптивність та здатність реалізувати потенціал Васильєва О., Рибка А., Антонюк В., Гуменюк О., Павліха Н., Цимбалюк І., Уніга О., Коцан Л., Савчук А. Соціальний капітал забезпечує довіру, соціальні зв'язки та громадську активність, що підвищує колективну стійкість і ефективність використання ресурсів Васильєва О., Рибка А. Психічне здоров'я, включає стресостійкість, емоційне благополуччя та задоволеність життям і сприяє оптимальному використанню всіх складових добробуту - Санько К., Дзюбенко О. Однак жодне з цих досліджень окремо не інтегрує економічні, соціальні та психологічні показники, що унеможливорює комплексну оцінку сталого добробуту населення, підкреслюючи необхідність розробки інтегрованої моделі, яка поєднує всі ці компоненти для більш точного аналізу та прогнозування.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Обґрунтувати структуру та концептуальні засади формування інтегрованої моделі сталого добробуту, що поєднує економічні, соціальні, психологічні, екологічні та цифрові фактори, а також визначити ключові механізми її практичного впровадження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічний капітал традиційно розглядається як основа матеріальної безпеки населення та передумова реалізації інших аспектів добробуту. Коцюрубенко Г., Шикіна Н. у дослідженні «Оцінювання фінансової безпеки домогосподарств: Методичний та аналітичні аспекти» відзначають, що доходи населення забезпечують не лише задоволення базових потреб, а й формують можливості для інвестування в освіту, здоров'я та розвиток особистості, проте підкреслює, що лише в комплексі з іншими факторами можливо оцінити реальний рівень добробуту [7]. Павліхіна Н., Цимбалюк І., Уніга О., Коцан Л., Савчук А. у роботі «Економіка добробуту: регулювання доходів населення та розвиток ринку праці» акцентує на значенні доступу до фінансових ресурсів, державних програм підтримки та економічних можливостей для мобільності населення та ефективного використання потенціалу людського і соціального капіталу [9]. Гуменюк О. у «Доходи населення як індикатор економічного добробуту: сучасні підходи до вимірювання» демонструє, що економічна стабільність сприяє формуванню довіри, соціальної підтримки та колективної стійкості [4]. Дзюбенко О. показує, що передбачувані доходи знижують рівень стресу і тривожності, що зміцнює психічне здоров'я населення [5].

Окремо варто відзначити сучасні підходи до економічного капіталу у контексті сталого розвитку та циркулярної економіки. Українські дослідження підкреслюють, що інтеграція принципів циркулярної економіки в економічні стратегії громад і держави забезпечує більш ефективне використання ресурсів, зменшує економічні ризики та створює додаткові можливості для зайнятості населення [8]. При цьому доходи, зайнятість та

економічна стабільність виступають не лише як базові матеріальні показники, а й як детермінанти сталого розвитку, соціальної інтеграції та психічного благополуччя [6].

Людський капітал у сучасних дослідженнях визначається як сукупність фізичного, інтелектуального та екологічного потенціалу особистості, який забезпечує здатність ефективно використовувати економічні та соціальні ресурси. Антонюк В. у праці «Втрати людського капіталу внаслідок війни як загроза повоєнній модернізації економіки України» підкреслює, що високий рівень фізичного здоров'я безпосередньо впливає на продуктивність, здатність до навчання та адаптивність на ринку праці, тоді як обмежений доступ до медичних послуг та профілактичних програм знижує ефективність використання людського потенціалу [1]. Васильєва О. у дослідженні «Аналіз сучасних проблем формування та розвитку людського капіталу в Україні» показує, що рівень освіти та професійна підготовка визначають економічну мобільність, можливості кар'єрного зростання та реалізацію особистісного потенціалу [3].

Важливою складовою людського капіталу є екологічний аспект, що поступово набуває значущості в українських дослідженнях. Так, Черенько Л. у роботі «Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності» підкреслює, що стан навколишнього середовища безпосередньо впливає на здоров'я, психоемоційний стан та загальну здатність до самореалізації. Забруднення повітря, нестача зелених зон та низька екологічна безпека можуть обмежувати продуктивність та підвищувати рівень стресу, що демонструє необхідність інтеграції екологічних показників у оцінку людського капіталу [11]. Коваленко Ю. також акцентує на зв'язку між екологічними ресурсами та можливістю населення брати участь у сталих практиках розвитку, включно з циркулярною економікою та раціональним використанням ресурсів [6].

Соціальний капітал, у свою чергу, відображає рівень міжособистісної взаємодії, довіри та громадської активності, що забезпечує стійкість

суспільства та підтримку населення в умовах соціально-економічних та психологічних викликів. В роботі Куценко В. «Пріоритетні напрями та принципи реалізації державної політики щодо забезпечення сталого розвитку» показано, що наявність довіри, стабільних соціальних зв'язків та активної участі у громадському житті підвищує колективну стійкість, зміцнює соціальну інтеграцію та забезпечує більш ефективне використання економічних і людських ресурсів [8]. Дзюбенко О. відзначає, що соціальна підтримка та відчуття безпеки прямо корелюють із психічним здоров'ям [5]. Соціальний капітал також взаємодіє із економічними показниками: стабільні економічні умови стимулюють розвиток громадянської активності та довіри, що створює синергію між блоками добробуту.

Ментальне здоров'я у сучасних українських дослідженнях розглядається як інтегральна складова добробуту, яка включає стресостійкість, емоційне благополуччя та загальну задоволеність життям. Санько К. підкреслює, що передбачувані доходи, стабільна зайнятість та соціальна підтримка позитивно впливають на психічне здоров'я, що демонструє необхідність комплексного підходу для оцінки добробуту [10].

Інтеграція усіх цих компонентів – економіко-цифрового, людського, соціального та психічного капіталу – є критично важливою для формування цілісного уявлення про добробут населення. Поодинокі, кожен блок забезпечує лише часткову оцінку стану життя, тоді як лише їх комбінація дозволяє врахувати взаємозалежність матеріальних, соціальних, екологічних та психологічних факторів. Такий підхід формує науково обґрунтовану основу для розробки інтегрованої моделі сталого добробуту, яка може бути використана для стратегічного планування, прогнозування наслідків кризових явищ та оцінки ефективності державних програм підтримки населення, з урахуванням сучасних викликів України, включно із воєнною агресією, економічною нестабільністю та екологічними проблемами.

На основі аналізу міжнародних і українських досліджень була розроблена інтегрована модель сталого добробуту, яка поєднує економічні,

соціальні, психологічні та екологічні аспекти життя людини. Рисунок 1 демонструє структуру моделі та взаємозв'язки між її складовими, показуючи, як економічно-цифровий капітал, людський і ментальний капітал, соціальний капітал та екологічний капітал взаємодіють для забезпечення комплексного сталого добробуту. Ця модель дозволяє візуально оцінити взаємозалежність складових і підкреслює важливість інтегрованого підходу при аналізі якості життя населення.

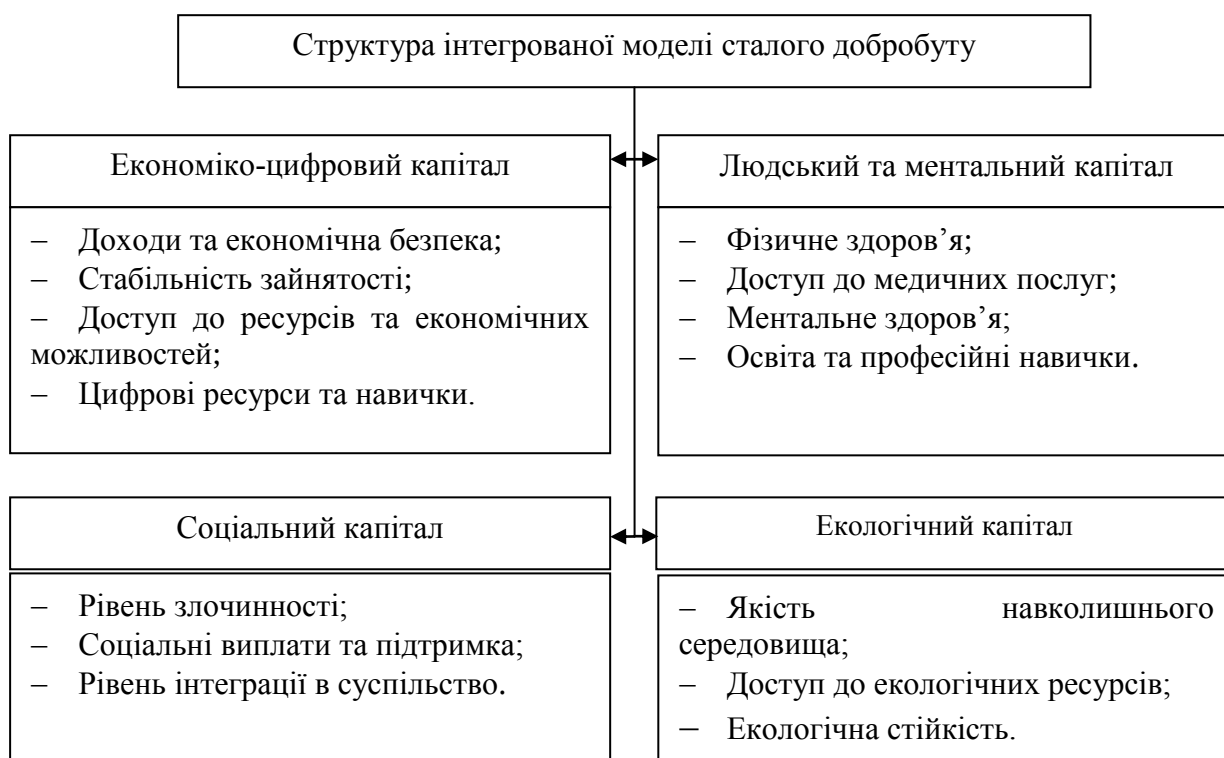

Рис.1. Структура інтегрованої моделі сталого добробуту

Джерело: сформовано автором

Економіко-цифровий капітал у запропонованій моделі визначає матеріальні умови життя, економічну безпеку та доступ населення до цифрових ресурсів і технологій. До його ключових складових належать доходи, стабільність зайнятості, доступ до економічних ресурсів та цифрові навички й ресурси. Доходи та економічна безпека забезпечують можливість задовольняти базові потреби, інвестувати в освіту, здоров'я та розвиток. Стабільність зайнятості формує передбачуваність доходів і соціальну

впевненість. Доступ до економічних ресурсів, зокрема участь у державних програмах підтримки та отримання субсидій, стимулює мобільність і підвищує потенціал особистості. Цифрові ресурси та навички, такі як доступ до інтернету, електронних сервісів та онлайн-освіти, сприяють ефективному використанню економічних можливостей та інтеграції в сучасне цифрове середовище. Високий рівень економіко-цифрового капіталу позитивно впливає на інші блоки моделі, створюючи умови для розвитку людського, ментального та соціального капіталу.

Людський та ментальний капітал відображає фізичний, інтелектуальний та психоемоційний потенціал особистості, її здатність ефективно використовувати економічні та соціальні ресурси. Складовими цього блоку є фізичне здоров'я, рівень освіти та професійні навички, а також ментальне здоров'я. Фізичне здоров'я визначає продуктивність та здатність до навчання й праці, а освіта і професійні навички забезпечують адаптивність до змін на ринку праці та можливість реалізувати економічний потенціал. Ментальне здоров'я включає задоволеність життям, участь у програмах психологічної підтримки та доступ до спеціалістів (психологів, психотерапевтів), що сприяє підвищенню психічної стійкості, емоційного благополуччя та здатності до соціальної взаємодії. Розвинений людський і ментальний капітал забезпечує активне використання економічних можливостей, соціальну інтеграцію та підтримку стійкості населення.

Соціальний капітал визначає рівень безпеки, соціальної підтримки та інтеграції населення в суспільство. Основними складовими є рівень злочинності, соціальні виплати та підтримка, а також доступ до освіти як показник інтеграції. Рівень злочинності визначається кількістю кримінальних правопорушень на 100 тис. населення, соціальні виплати – часткою населення, що отримує пенсії, субсидії та інші види допомоги, а доступ до освіти – охоплення дітей та молоді навчальними закладами. Високий соціальний капітал підвищує безпеку, зміцнює довіру та соціальну

згуртованість, що сприяє ефективному використанню економічного та людського потенціалу.

Екологічний капітал відображає стан природного середовища та доступ населення до екологічних ресурсів. Основними складовими є якість природного середовища (рівень забруднення повітря і води, площа зелених зон на душу населення), доступ до екологічних ресурсів (забезпеченість чистою водою та безпечними продуктами харчування) та екологічна стійкість (частота природних катастроф і вплив екологічних факторів на здоров'я населення). Високий рівень екологічного капіталу створює основу для безпечного та сталого життя населення.

Взаємодія цих чотирьох блоків формує комплексний і стійкий добробут, у якому покращення показників одного компонента автоматично підсилює інші. Такий синергетичний ефект дозволяє не лише оцінювати поточний стан життя населення, а й прогнозувати наслідки економічних, соціальних, психологічних та екологічних змін, визначати пріоритети для державної політики, програм підтримки та стратегій розвитку громад і регіонів. Особливо актуальною ця модель є для України, де воєнна агресія, економічна нестабільність та соціальні виклики ставлять перед населенням серйозні ризики, а інтегрований підхід дозволяє формувати науково обґрунтовані рішення для підвищення стійкості та захисту психічного здоров'я населення.

В Україні, особливо в умовах воєнної агресії Росії, коли економічна стабільність, соціальна згуртованість та психічне здоров'я населення опиняються під серйозним тиском, інтегрована модель набуває особливої актуальності. Вона дозволяє оцінювати комплексний вплив воєнних, економічних, соціальних та екологічних факторів, виявляти «вузькі місця» у системі добробуту та формувати науково обґрунтовані заходи підтримки населення.

Модель відображає унікальність комплексного підходу, об'єднує економічні, соціальні, психологічні та екологічні показники, науково

обґрунтовує взаємозалежність компонентів та дозволяє створювати міждисциплінарні стратегії розвитку. Вона відповідає міжнародним стандартам і принципам сталого розвитку, закладеним у Цілях сталого розвитку ООН, а також європейським цінностям, таким як людська гідність, соціальна справедливість, рівність та інклюзія.

Таким чином, запропонована інтегрована модель є науково обґрунтованим та практично необхідним інструментом, який дозволяє:

1. здійснювати системний аналіз матеріальних, соціальних, психологічних та екологічних аспектів життя;
2. прогнозувати наслідки кризових змін та визначати пріоритети державної політики;
3. формувати стратегії розвитку громад і регіонів з урахуванням унікальних соціально-економічних, психологічних та екологічних викликів України;
4. підвищувати стійкість населення, захищати психічне здоров'я та розвивати людський потенціал.

Запровадження інтегрованої моделі сталого добробуту забезпечує науково обґрунтовану основу для стратегічного планування, міждисциплінарного дослідження та практичної політики, що враховує як матеріальні, так і психологічні та екологічні ресурси населення, та стає критично необхідним інструментом у сучасних умовах України.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проведене дослідження демонструє, що сталий добробут сучасної людини є багатовимірним явищем, яке формується комплексом взаємопов'язаних економічних, соціальних, психологічних та екологічних чинників. На основі аналізу міжнародних і вітчизняних практик розроблено інтегровану модель сталого добробуту, яка поєднує економічно-цифровий капітал, людський і ментальний капітал, соціальний капітал та екологічний капітал. Взаємодія цих блоків створює синергетичний ефект: покращення одного компонента підсилює ефективність інших, що забезпечує комплексну оцінку якості життя

та стійкість населення до соціально-економічних, психологічних і екологічних викликів.

Запропонована модель доводить наукову обґрунтованість комплексного підходу до вимірювання добробуту, демонструє її практичну придатність для України, особливо в умовах воєнної агресії, економічної нестабільності та соціальних трансформацій. Вона дозволяє не лише оцінювати поточний стан життя населення, а й прогнозувати наслідки політичних, економічних, соціальних та екологічних змін, визначати пріоритети державної політики, стратегій розвитку громад і регіонів, а також розробляти програми підтримки психічного здоров'я та підвищення стійкості населення.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі включають:

1. Розробку та апробацію критеріїв і індикаторів для кількісної оцінки кожного блоку інтегрованої моделі, що дозволить проводити моніторинг добробуту на рівні регіонів та окремих соціальних груп;
2. Вивчення взаємозв'язків між блоками моделі у різних соціально-економічних та екологічних контекстах України, що сприятиме більш точному прогнозуванню наслідків кризових явищ;
3. Адаптацію моделі до міжнародних стандартів та Цілей сталого розвитку ООН, що дозволить інтегрувати українські практики у глобальний контекст і забезпечить міждисциплінарний підхід до оцінки добробуту;
4. Оцінку ефективності державних політик та програм підтримки населення через призму комплексного добробуту, що сприятиме оптимізації ресурсів та підвищенню соціальної стійкості;
5. Дослідження довгострокових ефектів психологічного, соціального та економічного капіталу на розвиток громад та економічну стабільність, особливо у постконфліктних та кризових умовах.

Таким чином, запропонована інтегрована модель є науково обґрунтованим, практично значущим і перспективним інструментом для системного аналізу добробуту, прогнозування його змін та стратегічного

планування розвитку населення, що особливо актуально для України в умовах сучасних соціально-економічних викликів.

Література:

1. Антонюк В. П. Втрати людського капіталу внаслідок війни як загроза повоєнній модернізації економіки України // Економіка України. 2022. №8. С. 20-33.
2. Білоус І. І. Основні чинники впливу та загрози фінансовій безпеці домогосподарства // Ефективна економіка. 2020. №8. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8104>.
3. Васильєва О. І., Рибка А. О. Аналіз сучасних проблем формування та розвитку людського капіталу в Україні // Інвестиції: практика та досвід. 2021. №4. С. 93-97.
4. Гуменюк О. Л. Доходи населення як індикатор економічного добробуту: сучасні підходи до вимірювання // Економіка і прогнозування. 2020. №4. С. 45-58.
5. Дзюбенко О. А. Психологічний добробут особистості в демократичному суспільстві // Психологія особистості. 2025. Вип. 74. С. 201-204.
6. Коваленко Ю.О. Підходи щодо оцінки сталого розвитку регіонів на основі соціо-еколого-економічних показників // Менеджер. Серія: Економіка. 2020. №3(88). С. 45-55.
7. Коцюрубенко Г., Шикіна Н. Оцінювання фінансової безпеки домогосподарств: методичний та аналітичний аспекти // Економіка та суспільство. №25. 2021. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-40>
8. Куценко В., Гаращук О., Топчій О. Пріоритетні напрями та принципи реалізації державної політики щодо забезпечення сталого розвитку // Економіка природокористування і сталий розвиток. 2019. С. 40-47.

9. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Уніга О. В., Коцан Л. М., Савчук А. Ю. Економіка добробуту: регулювання доходів населення та розвиток ринку праці: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. – 212 с.

10. Санько К. О. Психологічне благополуччя як основа повноцінного та психологічно здорового функціонування особистості // Вісник Харківського національного університету. 2016. №59. С. 42-45.

11. Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності: монографія. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2021. – 423 с.

References

1. Antoniuk, V.P. (2022), “Losses of human capital due to the war as a threat to the post-war modernization of Ukraine’s economy”, *Ekonomika Ukrainy*, vol. 8, pp. 20-33.

2. Bilous, I.I. (2020), “Main influencing factors and threats to household financial security”, *Efektivna ekonomika*, vol. 8, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8104> (Accessed 01 December 2025).

3. Vasylieva, O.I. and Rybka, A.O. (2021), “Analysis of current problems of human capital formation and development in Ukraine”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 4, pp. 93-97.

4. Humeniuk, O.L. (2020), “Household income as an indicator of economic well-being: modern measurement approaches”, *Ekonomika i prohnozuvannia*, vol. 4, pp. 45-58.

5. Dziubenko, O.A. (2025), “Psychological well-being of the individual in a democratic society”, *Psykhologhiia osobystosti*, vol. 74, pp. 201-204.

6. Kovalenko, Yu.O. (2020), “Approaches to assessing sustainable regional development based on socio-ecological-economic indicators”, *Menedzher. Seriia: Ekonomika*, vol. 3(88), pp. 45-55.

7. Kotsiurubenko, H. and Shykina, N. (2021), "Assessment of household financial security: methodological and analytical aspects", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 25, DOI: 10.32782/2524-0072/2021-25-40.
8. Kutsenko, V. Harashchuk, O. and Topchii, O. (2019), "Priority directions and principles of implementing state policy to ensure sustainable development", *Ekonomika pryrodokorystuvannia i stalyi rozvytok*, pp. 40-47.
9. Pavlikha, N.V. Tsymbaliuk, I.O. Uniga, O.V. Kotsan, L.M. and Savchuk, A.Yu. (2022), *Ekonomika dobrobutu: rehuliuвання dochodiv naselennia ta rozvytok rynku pratsi* [Welfare economics: regulation of household incomes and labor market development], Vezha-Druk, Lutsk, Ukraine.
10. Sanko, K.O. (2016), "Psychological well-being as the basis for full and psychologically healthy functioning of the individual", *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 59, pp. 42-45.
11. Cherenko, L.M. (2021), *Model' rivnia zhyttia v umovakh sotsial'no-ekonomichnoi nestabil'nosti* [Model of the standard of living under conditions of socio-economic instability], Instytut demohrafii ta sotsialnykh doslidzhen imeni M.V. Ptukhy NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 10.12.2025 р.